

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/172/2014
Identifikačné číslo spisu:	2307218060
Dátum vydania rozhodnutia:	11.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2307218060.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ T., bývajúceho v U., 2/ Q., bývajúcej v X., 3/ I., bývajúcej v X., 4/ V. bývajúcej v X., všetci zastúpení Mgr. Miroslavom Gašparíkom, advokátom v Seredi, Podzámska č. 66, proti žalovanému DECOFIN s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šancova č. 76, IČO: 35 823 658, o zaplatenie 4.791,54 Eur, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 23 C 48/2007, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. januára 2014 sp. zn. 9 Co 99/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Galanta uznesením z 5. decembra 2012 č.k. 23 C 48/2007-433 zastavil konanie a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal. Výrok o zastavení konania odôvodnil tým, že právnická osoba označená ako žalovaný bola dňom 9. novembra 2011 vymazaná z obchodného registra bez právneho nástupcu. V priebehu konania skúmal, či záväzok spočívajúci vo vydaní bezdôvodného obohatenia za roky 2005 až 2007, ktorý je predmetom súdneho konania neprešiel na právneho nástupcu. Z kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťami FERROPORT, s.r.o., IČO: 35 823 891 ako predávajúcim a CARGOfina a.s. ako kupujúcim uzatvorenej 11. júna 2007 vyplýva, že touto zmluvou prišlo k odplatnému prevodu vlastníckeho práva k skládke K. (I.) situovanej v katastrálnom území U. a J.. Z predmetnej zmluvy nevyplýva, že by predmetom prevodu boli ostatné práva a povinnosti viažuce sa k predmetu prevodu, a teda, že by záväzok, ktorý je predmetom tohto konania prešiel na právneho nástupcu. Keďže zanikla žalovaná právnická osoba bez právneho nástupcu a predmet tohto súdneho konania sa nestal predmetom prevodu na iný subjekt, súd konanie s poukazom na § 107 ods. 4 O.s.p. zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Trnave uznesením z 30. januára 2014 sp. zn. 9 Co 99/2013 uznesenie súdu prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil ako vecne

správne a žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci žalovaná obchodná spoločnosť bola ku dňu 10. novembra 2011 vymazaná z obchodného registra bez právneho nástupcu a vzhľadom k dôvodu, pre ktorý bola žalovaná zrušená a vymazaná z obchodného registra a tiež vzhľadom k povahe predmetu konania je nepochybné, že tu nie sú žiadne osoby, ktoré by vstúpili do jej práv a povinností, prípadne prevzali jej práva a záväzky. Zdôraznil, že ak jediný účastník konania na strane žalovaného stratí spôsobilosť byť účastníkom konania ešte pred rozhodnutím súdu o návrhu na jeho zámenu alebo predtým, než súd rozhodne o pristúpení ďalšieho žalovaného, a ak nie je tu žiadny procesný nástupca, v tom prípade súd nemá k dispozícii iné rozhodnutie, než podľa § 107 ods. 4 O.s.p., pretože nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, ktorý vedie v každom štádiu konania k jeho zastaveniu. Zdôraznil, že pokiaľ žalobcovia v konaní chcú zaviazat' určitú osobu na plnenie, musia túto osobu označiť spôsobom zodpovedajúcim označeniu žalovaného. Nemožno v konaní, kde žalovaným je subjekt bez spôsobilosti na právne úkony vykonávať ďalšie dokazovanie voči osobám, ktoré nie sú účastníkom konania. Pokiaľ žalobcovia chceli svoj nárok uplatniť voči iným osobám, potom takéto subjekty mali v žalobe označiť a rozšíriť konanie aj voči nim. Procesno-právnym predpokladom úspechu uplatneného nároku, ktorý má základ v hmotno-právnej úprave je, že osoba, voči ktorej je nárok vznesený, je účastníkom konania a s touto osobou sa koná.

Toto uznesenie odvolacieho súdu napadli žalobcovia dovolaním, prípustnosť ktorého odôvodnili ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Uviedli, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia zo strany oboch súdov bola žalobcom odňatá možnosť domôcť sa svojich práv konať pred súdom a to neposkytnutím reálnej možnosti na podanie návrhov na rozšírenie žaloby voči určitému subjektu a takisto neobstaraním listinného dôkazu, na základe ktorého tak mohli učiniť. Poukázali na postup súdu pri obstarávaní navrhovaných dôkazov týkajúcich sa prevodov skládky na predmetnom pozemku, rozpornú argumentáciu súdu v odôvodnení rozsudku, ktorou malo byť priznané, že v otázke vlastníctva skládky existuje právny nástupca. Obsírne popísali ich nemožnosť zaoberať listinný dôkaz týkajúci sa prevodov vlastníctva k predmetnej skládke a nesprávneho postupu súdu pri zabezpečovaní takéhoto dôkazu, čo malo za následok ich nemožnosť rozšíriť žalobu o ďalšieho žalovaného. Pokiaľ ide o stanovisko súdov, že v dôsledku zániku žalovaného ako spoločnosti s ručením obmedzeným zanikla i povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie, takýto záver považujú za nesprávne posúdený po právnej stránke, súdy nesledovali vecný právny osud predmetu bezdôvodného obohatenia - nie je jasné, z akého právneho dôvodu je pre odvolací súd dôležité, aby existoval tzv. generálny právny nástupca žalovaného, pretože pre žalobcov v zmysle žalobného petitu nie je dôležitý univerzálny sukcesor, ale skutočný vlastník skládky. Neobstaraním požadovaného dokladu súdom bola žalobcom odňatá možnosť konať ďalej pred súdom - nemohli v konaní meniť žalobný petit a vykonať zmeny na strane žalovaného. Odvolací súd vôbec neodôvodnil prečo nedošlo k právnenému nástupníctvu vo vlastníctve skládky na základe kúpnych zmlúv. Z uvedených dôvodov navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil obe uznesenia súdov nižších stupňov a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým jeho prípustnosť a dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania sú podrobne upravené v § 237, § 238 a § 239 O.s.p., pričom v § 237 sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu, v § 238 sú podmienky prípustnosti stanovené pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo forme rozsudku a v § 239 pre rozhodnutie vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, preto bolo potrebné podmienky prípustnosti v tomto prípade skúmať podľa § 237 v znení účinnom do

31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“) a § 239. O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p., dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa ods. 2 cit. ust., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Podľa ods. 3, ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, dovolanie žalobcov nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné.

So zreteľom na obsah dovolania a vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) odvolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k procesným vadám podľa § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Treba ale uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolatelia vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietali a v dovolacom konaní vady tejto povahy ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na žalobcami tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerl na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za

účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto treba považovať aj zastavenie konania, ak pre takýto postup neboli splnené zákonné podmienky.

Žalobcovia predovšetkým namietajú vady súvisiace s dokazovaním. Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (por. § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (por. R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno preto vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (por. R 125/1999).

K tvrdeniu žalobcov o porušení ich práva meniť žalobný petit, či zmeniť okruh žalovaných, dovolací súd uvádza, že podľa obsahu spisu bol žalobcom vytvorený dostatočný priestor aj na využitie tohto procesného práva ktoré v priebehu konania aj realizovali, čo napokon vyplýva aj z obsahu ich dovolania. Tieto uvedené námietky žalobcov preto nie sú dôvodné. Dovolací súd na tomto mieste poukazuje na odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu, ktorý zdôraznil, že o zámene účastníka v konaní nie je možné rozhodovať po tom, čo už došlo k zániku pôvodného účastníka konania.

Podstatným pre posúdenie dôvodnosti namietaného odňatia možnosti konať pred súdom je však to, že k zastaveniu konania v prejednávanej veci došlo z dôvodu zániku právnickej osoby žalovaného. Ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať (§ 107 ods. 1 O.s.p.). Ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví (§ 107 ods. 4 O.s.p.). Z toho vyplýva, že pokiaľ účastník občianskeho súdneho konania stratí v priebehu tohto konania spôsobilosť byť jeho účastníkom, súd podľa povahy veci (hmotnoprávnej povahy predmetu konania) posúdi, či uvedená skutočnosť bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní alebo či možno v konaní pokračovať. Povaha veci bráni pokračovať v konaní okrem iného vtedy, ak účastník nemá žiadneho právneho nástupcu, tak ako v danej veci.

Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že uznesením Okresného súdu Bratislava I č.k. 33 CbR 304/2009 z 19. septembra 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. novembra 2011, bola obchodná spoločnosť DECOFIN s.r.o. zrušená bez likvidácie a dňa 10. novembra 2011 bola vymazaná z obchodného registra bez právneho nástupcu. Preto správne odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ktorý konanie zastavil z uvedeného dôvodu potvrdil (subjekt spôsobilý byť účastníkom konania zanikol), a týmto postupom nedošlo k odňatiu možnosti žalobcom konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

V dovolacom konaní sa tak nepreukázala existencia tvrdenej vady konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., prípustnosť dovolania preto z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť.

Dovolanie je odôvodnené i nesprávnosťou právnych záverov zaujatých súdmi nižších stupňov, teda nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní neboli žalobcovia procesne úspešní a nevzniklo im právo na náhradu trov konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.